

Litijum jedna od najvažnijih karika za evropsku “zelenu” budućnost

Evropska komisija je 2011. godine izradila prvu listu kritičnih sirovina, koja se ažurira svake tri godine (države poput SAD-a, Japana i Australije kreirale su slične liste). Prvobitni spisak uključivao je 27 sirovina za koje se smatra da su kritične zbog njihovog značaja za visokotehnološku i zelenu industriju i rizika koji nosi nestašica ovih materijala ili eventualni prekid snabdevanja. EU je prošlogodišnjim izveštajem na ovu listu dodala litijum koji je neophodan činilac u naporima EU da smanji uticaj na životnu sredinu predviđen Zelenim dogovorom.

Takođe, u izveštaju Evropskog saveta za spoljne poslove se navodi da EU treba da poboljša sigurnost snabdevanja kritičnim sirovinama i ograniči svoju zavisnost od drugih zemalja – pre svega od Kine.

Evropski zeleni dogovor je akcioni plan EU kojim bi Evropa do 2050. trebalo da postane prvi klimatski neutralan kontinent. To zapravo znači da je cilj ovog akcionog plana efikasno korišćenje resursa prelaskom na čistu, cirkularnu ekonomiju. Pored toga ovim akcionim planom se predviđa obnavljanje biodiverziteta i smanjenje zagađenja.

Potražnja za litijumom je u konstantnom porastu

“Uranium one” koji je u vlasništvu ruskog Rosatom-a, planira da uđe u sektor vađenja Litijuma u naredne tri godine i da do 2030. godine preuzme između 9 i 10 % tržišnog udela litijuma.

Generalni direktor prekomorske trgovinske agencije Rosatom-a, Tenex, Sergej Polgorodnik kaže da je potražnja za litijumom u porastu i da postoji mogućnost da će se učtverostručiti. “Trenutno postoji snažna konkurentnost na tržištu za visokokvalitetne naslage litijuma širom sveta, ovo je ključni trenutak u proizvodnom ciklusu litijuma”, rekao je Polgorodnik.

Prema najnovijim podacima sa sajta mining.com, cene litijuma su vrtoglavo porasle u 2021. godini za čak 88%. To iziskuje ogromnu potražnju za novim iskopavanjem ove rude.

Srbija ima najnižu rudnu rentu u Evropi

Nalazište u blizini Loznice gde je pre 16 godina otkrivena ruda jadarit je jedinstveno u svetu zbog visoke koncentracije litijuma i bora i predstavlja jedno od najznačajnijih nalazišta litijuma u svetu. Kompanija Rio Tinto planira izgradnju rudnika za eksploataciju litijuma na ovoj lokaciji dok se meštani protive strahujući da će rudnik izazvati ekološku katastrofu.

Međutim, nije ekologija jedina zagonetka koju prati dolazak Rio Tinta u Srbiju. Javnost nije upoznata ni šta će tačno Srbija dobiti za ustupanje ovog rudnog bogatstva strancima.

Prema ranije objavljenim podacima, rudna renta u Srbiji se kreće od tri do sedam odsto prihoda dok je u Hrvatskoj 10 odsto, u Mađarskoj i Rumuniji 12 odsto, u Sloveniji 18 odsto, a

u Rusiji 22 odsto prihoda. Predsednik Srbije je u toku prošlogodišnje posete Loznici nalazištu "Jadarit" rekao da "rudna renta ne može tako lako da se menja". Ovaj stav je objasnio time da bi to pokvarilo dogovore sa kineskim i ruskim investitorima koji su nas kako predsednik kaže "spasili" svojim investicijama.

Da li bi promena u ceni rudne rente mogla da pokvari ugovore i otera investitore i pored toga što plaćaju najnižu cenu rudne rente u Evropi?

Na pitanje kakvu korist ima Srbija od eksploatacije litijuma, profesor Rudarsko-geološkog fakulteta Vladimir Simić, za televiziju N1 objašnjava da litijum nije obuhvaćen postojećim zakonom.

"Oni će investirati u to, platiće državi naknadu za korišćenje mineralnih sirovina koja je obavezna po zakonu... Za litijum ne znam, zato što on ne figurira u postojećim zakonima, verovatno će biti nešto slično drugim nemetaličnim mineralnim sirovinama, možda do pet odsto od dobiti - mada meni nikad nije jasno od koje dobiti. Meni nije jasno, a bavim se 30 i nešto godina mineralnim sirovinama", rekao je Simić.

Izvor: luftika.rs